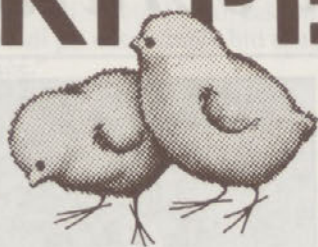


PTUJSKI PERUTNINAR



|| 325451

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA IN KOOPERANTOV PERUTNINE PTUJ • LETO XVII. • ŠTEVILKA 1 • APRIL 1993

Prijetno praznovanje



989703558

Štamparstvo Ptuj

Zadružniki ocenili opravljeno delo

Člani Perutninarske zadruga Ptuj so se zbrali v torek 30. aprila v kidričevski dvorani na svoj drugi občni zbor, na katerem so ocenili opravljeno delo v času od ustanovnega zbora 8. junija 1992. Poročilo o opravljenem delu je podal predsednik upravnega odbora Zadruga Simon Toplak. Povdaril je, da so bili člani upravnega odbora (iz vsakega proizvodnega okoliša eden) zelo aktivni, da pa se mnogi zadružniki niso tvorno vključili v delo, to je povezal z nezadovoljivo udeležbo na zboru, saj je bilo prisotnih le 60% članov.

Upravni odbor je skrbel za realizacijo sklepov ustanovnega občnega zbora ter razpravljal in sklepal o problematiki, ki se je sproti pojavljala. Zlasti so obravnavali problematiko reje v smislu tehnološko tehničnih odnosov glede kakovosti živega materiala in krmil, porabo krme, zmanjšanje proizvodnje, pripravljali so predloge za sanacijo problematičnih obračunov, sprotnejšega izplačila obračunov, prenosa sredstev sklada amortizacije in sklada rizika, ustreznosti stroškovnika in organizacije preventivnega dela veterinarske službe. Poudarek je dal tudi pripravam na lastninsko preoblikovanje podjetja, solastninskem odnosu med Perutnino in zadružniki ter vračanju premoženja. Precej dela je bilo namenjeno tudi povsem tehničnim zadevam glede dejavnosti zadruga.

V nadaljevanju poročila pa je poudaril: "Zahvaliti se moram upravnemu in nadzornemu odboru PZP ter posameznikom v vodstvu Perutnine in v Zadrugi za razumevanje in sodelovanje, ki so s svojo aktivnostjo pripomogli, da so zadeve tekle do danes lepo, mirno v soglasju z najodgovornejšimi v Perutnini, brez stresov v proizvodnji pri zadružnikih in v Perutnini. Danes smo prišli na podlagi odločbe, ki jo je izdalo Ministrstvo za kmetijstvo po Zakonu o zadrugah do 45% solastninskega deleža družbenega podjetja Perutnine Ptuj in smo tik pred ustanovitvijo delniške družbe. Upam, da bomo tako z najodgovornejšimi v Perutnini s pomočjo posameznih strokovnjakov tudi to za-

devo, ki je pred nami, sporazumno in pametno razrešili.

Zavedati se moramo, da je poleg vseh drugih težav v naši državi Sloveniji in poleg težav, ki so nastale v vseh kmetijskih panogah, ena od najbolj problematičnih situacij prav v perutninarstvu. Z izgubo trga v republikah bivše Jugoslavije, z nerazumevanjem sedanje slovenske vlade do kmetijstva nasploh, z ukinitvijo stimulacij na izvoz in zmanjšanjem zaščitnih subvencij in zaradi velike — 2 krat prevelike — proizvodnje perutninskega mesa v Sloveniji, smo se znašli tudi mi zadružniki v sklopu Perutnine Ptuj pred hudimi in težkimi problemi. Tega se dobro zavedamo in skupaj z Upravnim odborom PZP in z vsemi zadružniki to tudi nekako, čeprav z izgubo in težavami, prenašamo.

Upamo na boljše čase, borili se bomo preko vseh oblastnih institucij, da bomo tudi mi perutninarji — zadružniki, rejci perutnine našli svoje mesto v naši državi in imeli vsaj delno poplačano naše vloženo delo.

Za konec bi rad povedal samo še to, da se v Upravnem odboru dobro zavedamo enako kot vsi zaposleni v PZP z direktorjem vred, da je naša osnovna naloga skrbeti za svoje člane — zadružnike z miselnostjo, da moramo z dobrim delom in ustvarjalnostjo ustvarjati čim več in čim ceneje, da si bomo zaslužili zaželjeno plačo.

Prosim vse zadružnike, prosim vodilne v Perutnini, da pametno brez potikanj za nazaj gremo naprej, da rešimo kolikor se da socialni problem zadružnikov, delavcev in vseh drugih zaposlenih v Perutnini kot celotni sistem Perutninske hiše v preoblikovani firmi — delniški družbi."

Poročilo so dopolnili predsednik sklada rizika, sklada amortizacije, direktor zadruga in predsednik nadzornega odbora.

Direktor Slavko Visenjak je spregovoril o relacijah povezovanja med zadrugo in Perutnino, pri čemer je opozoril, da so bile podpisane samo tiste pogodbe, ki so bile možne in sprejemljive. V zadrugi pa se že pripravljajo na prehod v popolni tržni odnos. To in zmanjšanje proizvodnje v minulem letu je



Simon Toplak, predsednik Perutninske zadruga Ptuj poroča o delu

imelo za posledico določene kadrovske spremembe. Namestnik direktorja in vodja proizvodnje je postal Slavko Vesenjak, računovodja: Marija Hentak, za reševanje reklamacij pa bo v prihodnje skrbela Hermina Šerona. Dela, ki so jih ti delavci doslej opravljali se porazdelijo med ostale delavce, katerih število se je zmanjšalo od 23 na 20. Da bodo ti v celoti zaposleni razmišljajo še o dodatnih aktivnostih.

"Veliko zadružnikov se sprašuje kako deluje nadzorni odbor. To oceno prepuščam njim, zatrdim pa lahko, da bodo rezultati njihovega dela vidni", je povedal direktor.

V nadaljevanju je poudaril, da z doseženimi rejnimi rezultati ne morejo biti zadovoljni. Poprečna teža 1,84 ob konverziji 2,057 in poginu 10,21% v času 41,47 dni reje, ki je skupaj dala 29 993 kg žive teže brojlerjev. Takšen rezultat je nujno izboljšati, saj je to rezultat zadružnikov, posledično pa tudi delavcev Perutnine. Vsi skupaj bomo morali poiskati nove rešitve, delavci in zadružniki, saj smo vsi odvisni od pridelanega kilograma piščančjega mesa. Zavedati se namreč moramo, da naša konkurenca, ki pa v Sloveniji ni mala, komaj čaka na naš izpad ali spodrsrlaj. Zato se moramo bati lastnih napak, ne da jih iščemo pri drugih. Če jih sami ne bomo delali, bomo uspešni. Z dobrim poštenim delom in malo večjim razumevanjem vlade, se lahko zanesljivo naddejamo lepših dni v prihodnje.

Ker ni bilo večjega interesa za razpravo o poročilih, je pre-

dočil problematiko perutninarstva v sedanjem času pri nas predsednik Perutnine dr. Glaser. "Vsi vemo kje se trenutno perutninarji nahajamo. Brez dvoma je tu eden od elementov krize izguba YU trgov in kot posledica zmanjšanje proizvodnje in preorientacija na druge trge. Tu pa smo naleteli na razkorak med našimi proizvodnimi stroški in ceno, ki jo dosegamo na zunanjih trgih. To je odgovor, zakaj je Perutnina v težkih likvidnostnih zagatah.

Drugo je potrebno opozoriti na naravnost slovenske makroekonomske politike. Ta je bila jasno usmerjana proti perutninarstvu, saj tako velikih obrestih, kot jih je plačevalo perutninarstvo v Sloveniji ni nikjer. Celo šestkrat višje so bile kot v razvitem svetu in kako naj bi to zmogli? Na drugi strani smo z velikim zamikom plačila dobivali 15% stimulacij za izvoženo blago, v letošnjem letu pa so te še zmanjšali na vsega 2%, kar je nerazumljiv absurd.

Mimo takšnih nerazumljivih in nespametnih odločitev vlade pa je ta najhujše udarila kmetijstvo in znotraj njega tudi Perutnino s popolno sprostitvijo uvoza prehranskega blaga. Omogočila je prosti uvoz nekvalitetnega mesa, s tem pa ni zaščitila potrošnika niti cenovno, še manj pa glede kvalitete uvoženega blaga. Je pa omogočilo neupravičeno bogatenje nevestnih posameznikov na račun slovenske proizvodnje in potrošnikov.

Prek ministra Osterca smo vladi postavili nekaj realnih

zahtevkov, ki pa so tudi za vlado težki. Najprej zahtevamo realno prelevmansko zaščito mesnih proizvajalcev, saj tako izpostavljenih kot so perutninarji Slovenije ne poznamo. Vemo, da perutninarstvo ima dovolj visoki tehnološki nivo, dovolj visoko znanje in izkušnje, ki lahko pripeljejo naše proizvode na svetovne trge po takšni ceni kot na svetovnih trgih veljajo.

Drugo je, da od vlade zahtevamo, da izpelje pravilno subvencioniranje oziroma stimulacijsko politiko do neto izvoznikov, kar perutninarji brez dvoma smo.

Tretje, kar zahtevamo od vlade je, da poskrbi za realne obrestne mere, kajti kot je že rečeno, pri šestkrat višjih obrestih kot so v svetu perutninarstvo ne more zdržati.

Končno želimo in zahtevamo, da vlada da konkreten odgovor ali želi prenesti probleme na socialni pakt države, kajti z zmanjšanjem proizvodnje, ki ga nekateri v vladi zagovarjajo v prid proste trgovine, moramo mi proizvodnjo zmanjšati za nadaljnih 30%. To pa pomeni 400 delovnih mest in 50% zadržnikov preveč. Takšno zmanjšanje pa v končni fazi pomeni obremenitev države za 900 milijonov, medtem ko mi pričakujemo preko subvencioniranja s stimulacijsko politiko le 400 milijonov podpore. Menim, da so te številke dovolj zgovorne, da vlada mora sprejeti ustrezne ukrepe in dati perutninarstvu

tisto mesto v družbi, ki mu gre. Vsi pa vemo, da kmetijstvo in znotraj njega tudi perutninarstvo uživa v vseh razvitih deželah državno zaščito in tudi pri nas ne more biti drugače."

Sledilo je več razprav z družnikov, ki so ugotovili, da ni pravnega reda v državi, ker je vlada sprostila uvoz, s tem pa onemogočila kmetu prodati svoje proizvode po realni ceni.

Da nimajo večjega vpliva na vladne odločitve so tudi sami delno krivi, kot je dejal eden od članov, saj se za pravice zadržnikov ne more boriti le direktor in upravni odbor, marveč marajo na poslance in prek njih na vlado pritisniti vsi zadržniki v svojih okoljih. Da je čutiti neko ležernost do politične akcije je ocenil tudi s šibko udeležbo na zboru.

Oglasili so se tudi posamezniki (ne bi rekel, da ravno boljši rejci), ki so dopovedovali, kako je za vse težave kriva Perutnina. Eden od njih, se je povsem postavil v bran vlade.

Glede kritike stroke je podal razlago o aktivnostih podpredsednik za proizvodnjo g. Šara, ki je prisotne seznanil tudi z nekaterimi novostmi, ki so v pripravi. Škoda, da nihče ni odgovoril na diskusijo, da se zmanjšuje proizvodnja, ne pa tudi število zaposlenih. "Niti en šofer ni odšel s podjetja", je trdil razpravljalec. Kakšna je resnica? 1. 1. 1992 je bilo zaposlenih v Perutnini 1877 delavcev, 31. 12. 1992 pa le 1659, torej manj. Kar se šofer-

POTREBUJETE ELEKTROAGREGAT?

Če potrebujete elektroagregat za potrebe vaše farme pa ne veste kje dobiti potrebne informacije, se oglasite po telefonu ali osebno v PC Servis, kjer vam bo Branko Kodrič postregel z vsemi potrebnimi informacijami glede nabave in montaže. Telefon: (062) 776-511.

Objavljamo del ponudbe:

Naziv artikla	Moč KVA	Cena DEM	Rok dobave
SEVER diesel	5,0	3560	takoj - trifaz.
KONČAR diesel	5,0	3470	takoj - enofaz.
KONČAR diesel	5,0	3600	takoj - trifaz.
KONČAR diesel	16,0	13200	takoj - trifaz.
KONČAR diesel	16,0	12800	takoj - trifaz.
ULJANIK diesel	20,0	17000	takoj - trifaz.
Ročni ali avtomatski. Mogoče tudi na mobilni prikolici.			
ULJANIK diesel	27,0	21000	takoj - trifaz.
Ročni, možnost tudi na mobilni prikolici.			
ULJANIK diesel	27,0	24000	takoj - trifaz.
Avtomatski, montaža agregata se zaračuna posebej.			

Nabaviti je možno tudi agregat nižjih moči, recimo 1,5 KVA za 1660 DEM pa tudi močnejše celo prek 100 KVA.

Vgradnja zaganjalnika, z akumulatorjem, polnilcem akumulatorja z elektro zaganjačem, komplet z ožičjem, struženjem.

CENA: 1500 DEM

OPOMBA: Vse cene so v tolarski protivrednosti

jev tiče, se število res ni bistveno zmanjšalo toda, prej je voznik odpeljal blago v Dalmacijo in se naslednji dan vrnil. Sedaj traja takšna pot več dni. Prej je do kupca peljal kamion, sedaj pa mora z ambulatno dostavo iskati od trgovinice do trgovinice, če bo prodal nekaj kilogramov blaga. Razmere pa se še zastru-

jejo. Torej bi kazalo stvari objektivno ocenjevati, kot jih ocenjuje zadržnik, ki je dejal: "Nič ne pomaga zmanjševanje zaposlenih, ker bo tiste morala vzdrževati vlada prek davkov. Na vlado moramo pritisniti in z boljšim delom več pridelati."

Največ vprašanj je bilo namenjeno Tonetu Čehu, podpredsedniku za finance, kar je sicer razumljivo, saj zadržniki enako kot delavci delajo zato da zaslužijo. Težko pa je bilo dopovedovati, da bi kupci za naše blago želeli zamenjati drugo blago, da pa je težko dobiti denar. Podal je tudi nekaj pobud, kako bi lahko kooperanti zadržniki prispevali za boljšo likvidnostno stanje podjetja. Podana je bila tudi pobuda za prostovoljno članstvo v skladu amortizacije, sklad rizi-ka pa naj ostane obvezen, vendar naj z ustrežno lestvico daje ugodnosti tistim, ki ga ne koristijo in obratno. O vsem tem bo še razpravljal in sklepal upravni odbor.

Na koncu zбора je spregovoril še dr. Ludvik Toplak, ki je poudaril kako pomembno je, da imajo zadržniki že 45 % vrednosti in pravic v podjetju ter naj se potrudijo, da bodo takoj po opravljenem lastninjenju dokupili še preostalih 6 odstotkov, da bodo postali večinski lastnik in upravljalec Perutnine Ptuj. Lojze Cajnko

Udeleženci drugega občnega zbora



O delu Perutninarske zadruga Ptuj

Tokrat, 24. marca, je tekel pogovor s kmetovalcem Simonom Toplakom, predsednikom Perutninarske zadruga Ptuj. Prijetno je kramljati s Simonom, našim dolgoletnim kooperantom, ki je aktiven v združništvu in politiki že od leta 1958. Že takrat je bil v upravnem odboru Zadruga Juršinci, kjer je sodeloval pri združevanju malih zadrug v Kmetijski kombinat Ptuj. Sodeloval je v občinskih in republiških organih, zlasti na področju kmetijstva. Tri desetletja je bil predsednik KS Juršinci, predsednik lovske družine in član več drugih organizacij. Osnovna dejavnost mu je trsničarstvo, vinogradništvo in živinoreja.

Poleg kmetovanja je član Državnega sveta Slovenije, član skupščinske komisije za kmetijstvo in predsednik nadzornega odbora Zadruga zveze Slovenije. Kako vse to zmore.

Gospod Toplak, izteka se leto, odkar ste se kooperanti Perutnine Ptuj, odločili organizirati Perutninarsko zadrugo. Na ustanovnem občnem zboru ste bili izvoljeni za predsednika te zadruga, ravnokar pa se pripravljate na prvi redni občni zbor, kako ocenjujete delovanje te organizacije?

Svoje delo bomo podrobno pregledali na občnem zboru 30. marca, saj tudi predsednik ne more dati sam natančne ocene. Če pa že povzamem oceno, želim poseči nekoliko nazaj, v Društvo perutninarjev, ki je bilo predhodnica Zadruga. Pred dvema letoma je prišlo do bistvenih premikov v naši družbi. Družbena sredstva so začela izgubljati svojo vrednost v dotedanji obliki, ker za njih nihče ni skrbel. Vedeli smo, da jih bo potrebno olastniti, saj vemo, da za plemenitjenje sredstev ne skrbi dovolj tisti, ki jih dobi v uporabo, ne da bi vanje vlagali. V začetih postopkih lastninskega preoblikovanja pa kooperanti nismo imeli ustrezno močne besede. Nismo imeli statusa delavca Perutnine, zato smo se odločili organizirati Društvo perutninarjev. Septembra 1990 smo v ta namen sklicali v Dornavi prvi seštev, na katerem smo izvolili iniciativni odbor, ki je po nekaj mesecih pripravil vse potrebno za organiziranje društva. Povezali smo se tudi s kooperanti drugih perutninarskih organizacij v Sloveniji ter se povezali v Združenje društev perutninarjev.

Tako organizirani smo si izborili možnost, da smo lahko sodelovali pri nastajanju Zakona o zadrugah s svojimi pobudami in zahtevami. Med najpomembnejšimi je bila zah-

teva, da naj bomo kooperanti deležni pravice do neizplačane amortizacije in neplačanega deleža minulega dela. Iz tega razloga smo zahtevali nedeljivost družbenih podjetij v primeru lastninjenja, da bi tako preprečili neupravičeno odtujevanje naših sredstev.

No, lansko leto je bil sprejet Zakon o zadrugah in na osnovi njegovih določil je bila organizirana Perutninarska zadruga Ptuj. Na ustanovnem občnem zboru je v zadrugo stopilo 180 kooperantov, kakšno je stanje sedaj in v čem so spremembe v dejavnosti kooperantov, sedaj združnikov?

Do sprejema Zakona o zadrugah 13. marca 1992 so se delavci povezovali v okviru Društva perutninarjev. Po sprejemu zakona pa je upravni odbor društva postal iniciativni odbor za organiziranje Perutninarske zadruga Ptuj, ki so jo ustanovili junija. To pa ni bilo tako preprosto, kot je videti sedaj. Zlasti prejšnje vodstvo podjetja je oviralo organiziranje kooperantov, češ da za to ni nobenih možnosti niti pogojev. Ker pa smo se zavedali, da do lastninjenja mora priti, če se želimo vključiti v tokove razvitega sveta, ki ne pozna "nikogaršnje lastnine," smo s svojimi prizadevanji nadaljevali in zadrugo tudi ustanovili.

Doslej so razen enega pristopili v zadrugo vsi prejšnji kooperanti.

Kar se spremembe tiče je pomembno poudariti, da poteka sedanje delo na povsem novih osnovah. Z novim vodstvom podjetja, ki mu predseduje dr. Glaser, se končno lahko sporazumevamo in dogovarjamo kot enakovredni partnerji. Odnosi so korektni, kar

prej ni bil primer. Res je, da so dogovarjanja večkrat trda, tudi glasna, vendar odkrita.

Ne morem pa razumeti tistih delavcev Perutnine, ki so hoteli organizirati neke štrajke. Z organizacijo zadruga in udeležbo pri lastninjenju namreč kooperanti združniki želimo le zaščititi družbena sredstva Perutnine Ptuj pred nadaljnjim odtujevanjem. Če ne preprečimo odtujevanja, bodo sredstva podjetja izničena ali prišla v druge roke, mi pa bomo ostali praznih rok, tako delavci, kot kooperanti. Želimo torej le, da bi imeli vsi delo in svoj pošteno pridelani kruh.

Ko govorimo o odnosu delavci — kooperanti in o poštenih delitvi, ne moremo mimo dejstva, da zakon namenja združnikom 45% celotne vrednosti podjetja, ne le v upravljanju, marveč tudi pri delitvi dobička, če je ta ustvarjen, vsi pa stremimo za tem, da bi bil. Ob tem ne smemo pozabiti, da se je intenzivni razvoj Perutnine začel z zgraditvijo prve farne na Bregu in da smo prve kooperacijske rejne objekte začeli graditi z močno finančno soudeležbo podjetja.

S sedanjim zakonom pa so ta sredstva odvzeta delavcem, ki so desetletja dobivali nižje plače, da je podjetje lahko investiralo.

Preprosti primer kaže, da če bi pridelali, recimo, 100 milijonov dobička, bi združniki dobili 45%, kar je v poprečju krepko čez 200 tisočakov na člana, medtem ko bi delavci dobili le dividendo od vplačane delnice ali v poprečju vsak okoli 6.500 tolarjev. To pa je manj kot 3% od tistega, kar bi poprečno prejel posamezni združnik.



Se vam zdi takšna delitev, ki jo sicer ponuja zakon, pravična in poštena?

Popolnoma se strinjam, da bi delavec moral dobiti za minulo delo več. Vem pa, da je v svetu in tudi v Sloveniji perutninskega mesa preveč. V Sloveniji kar dvakrat preveč. In vsa ta proizvodnja pritiska na tržišče, na katerem pa niti slučajno nismo konkurenčni. Bojimo se, da še dolgo ne bomo in zaradi tega je težko v primernem času pričakovati dobiček. Če pa je naša realnost negativna bilanca, bomo del negativne dobili vsi, ki se bomo lotili lastninjenja.

Kar se tiče 45% delnic za združnike, je treba povedati, da so to nedeljive delnice, ki ostanejo last zadruga in jih združnik ne more prodati ali kakor koli izdvojiti. Seveda pa kooperant ni vlagal le minulega dela kot delavec, marveč tudi svoj kapital in svoje objekte.

Ne soglašam, da so delavci finančno pomagali graditi hleve kooperantom. To so bila sredstva za razvoj kmetijstva, ki so jih banke plasirale prek kmetijskih zadrug ali v našem primeru prek Perutnine, sredstva pa so bila namenjena kmetom.

Temu bo težko v celoti pritrditi. Nihče ne oporeka, da so tudi kooperanti vlagali v razvoj podjetja. Vsi pa vemo, da je Perutnina bila tisto podjetje, ki je do nedavna vlagalo poleg kreditov ogromna lastna sredstva v razvoj. Vedno smo poslušali: "Moramo še zategniti pas in zgraditi še to, ono, tretje," in to v času, ko v mnogih podjetjih niso veliko skrbeli za razvoj, ker so dajali prednost lepim plačam. Sedaj pa naenkrat ta delavec, ki se je vso delovno dobo odpovedoval delu zaslužka, v celoti izgubi pravico do rezultata svojega dela".

Vem, da so Perutninini delavci bili vedno delavni, pridni in da so odvajali sredstva za izgradnjo celotnega sistema sedanega podjetja, vendar je za današnje stanje krivda druga. Ko bi ne prišlo do razpada Jugoslavije in vojne, teh težav ne bi bilo. Tega pa nihče ni predvidel, pa tudi težko je bilo to predvideti. Če bi ostal jugoslovanski trg in če bi imeli tista osnovna sredstva, ki so ostala v drugih republikah, zlasti v Srbiji, ter surovine, za katere smo vlagali v usposobitev zemljišč in setev, bi nam v Perutnini vsem lepo šlo.

Za sedanje izjemno kritično stanje podjetja zato ne moremo kriviti ne zadruga ne kooperantov, niti delavcev. Zavedam pa se, da je za delavce, zlasti za tiste, z nižjimi plačami, izjemno težko. Jezi me tudi sedanjí Zakon o zamrznitvi plač, saj nekateri delavci ne zaslužijo niti za najnujnejše. Državi gre tudi zameriti, ker marsikdaj ravna po svoje, istočasno pa si želi priti med razvite dežele. Vse gospodarsko razvite države ščitijo svoje kmetijske proizvajalce, s stimulacijami pa spodbujajo izvoz, naša vlada pa ravna ravno nasprotno. Če na tem področju vlada ne bo spremenila odnosa do izvoznikov, je malo možnosti za preživetje. Tudi obdavčitve so previsoke. V Sloveniji plača delavec 124% od plače, v razvitem svetu pa od 40—70%.

Najbrž pa bo tudi naša komerciala morala storiti kaj več, za povečanje prodaje na slovenskem trgu. Če so lahko uspešni drugi, zakaj ne bi bila Perutnina, čeprav soglašam, da je bilo slovensko tržišče do nedavna zelo zapostavljeno, na kar smo mnogi kooperanti

Simon s svojo ženo Marto, ki največ pomaga pri hiši in gospodarstvu



opozarjali prejšnje vodstvo, vendar brez uspeha.

V kritičnih časih, ko nam slabo gre, se pojavljajo negodovanja velikokrat tudi upravičeno, včasih pa tudi ne. Prihaja tudi do nestrpnosti. Kako to ocenjujete in kaj za boljše odnose prispeva nova organizacija kooperantov, torej zadruga?

Govoriti o zadovoljstvu oziroma nezadovoljstvu in nestrpnosti je težko. Vemo, da imajo delavci Perutnine 80% plače, vendar smo tudi združniki imeli veliko negativnih obračunov. Večino leta smo se ubadali z večkrat problematično rejo in računamo, da smo kooperanti bili prikrajšani za 42.000.000 SIT zaradi neustreznega materiala.

Kar se tiče nove organiziranosti pa tole. Mi smo se odločili, da bomo zadrugo osnovali. Tisti, ki so mislili in še mislijo, da iz tega ne bo nič, se motijo. To nova zakonodaja zahteva in to bo. Kdaj bo v celoti zaživela, je le vprašanje časa. Res pa je, da nekateri še poskušajo razvoju zavirati. Ne vem, ali politične stvarnosti ne razumejo ali nočejo razumeti ali pa čakajo, da se izniči še to, kar še imamo, in spravijo v še slabši položaj tako delavce kot združnike. Menim, da moramo nemudoma izpeljati preoblikovanje podjetja v delniško družbo in postaviti upravni odbor firme, ki bo vodstvu dajal naloge, ki jih je treba izpeljati, čeprav se nekateri še vedno za marsičim skrivajo.

Tu je še problematika obdavčitve. Pivka in Zalog imata obračunane višje stroške za rejo kot Perutnina in ravno ta razlika bo marsikaterega pahnila v kategorijo, ko bo kot kooperant moral plačati višjo stop-



Naš kooperant — združnik v svoji delovni sobi. "Za časom ne smeš zaostajati. Za hitro reševanje problemov je potrebna sodobna opremljenost, da imaš sleherni trenutek na voljo potrebne informacije".

njo dohodnine. Ena od nalog Perutninarske zadruga je, da se z Ministrstvom za finance Republike Slovenije dogovori glede realne obdavčitve rejcev perutnine.

Osnovani so profitni centri, od katerih veliko pričakujemo. Kako to ocenjujete?

Zamisel je dobra, tako je tudi na Zahodu. Če se bo pošteno delalo, je to brez dvoma prednost. Lahko pa se zgodi, da bomo jutri zaprli valilnico, tovarno krmil ali morebiti katerega drugega od profitnih centrov, če ne bo uspešno in korektno posloval ali če njegov proizvod ne bo kakovosten, da bi omogočili kvalitetno proizvodnjo v naslednji fazi. Prav za to pa bi morali imeti upravni odbor, ki bi bdel nad odgovornostjo posameznikov pri vodenju centrov.

Kaj pa Simon kot kooperant, kmetovalec, politik?

Doma mi je osnova kmetijstvo. Zavzemam se za to, da bi se lahko normalno preživljali. To bi morala biti pomembna naloga pri načrtovanju slovenskega kmetijstva. Z neustrezno politiko bomo izničili še to kategorijo, enako, kot smo z nepremišljenimi potezami izničili prizadevno delo delavcev. Sprostitev uvoza brez dvoma kaže na to.

Kar se mene tiče, mi je osnovno trsničarstvo, saj sem eden največjih trsničarjev pri nas, poleg tega pa ustanovitelj in 25 let predsednik Trsničarske zadruga Juršinci. Sledi vinnogradništvo z lastno polnilnico vin, živinoreja — gojimo 100 bikov in seveda 25—30 tisoč piščancev v turnusu. Naj omenim še kmečki turizem.

Kdo vse vam pomaga pri tej obilici dela?

V glavnem žena Marta, saj sem sam bolj malo doma zaradi obremenitev kot član v Državnem svetu, član skupščinske komisije za kmetijstvo in predsednik nadzornega odbora Zadružne zveze Slovenije.

Trije otroci pa nimajo veliko možnosti pomagati na kmetiji. Najstarejša hčerka Erika študira pravo v Mariboru, Simona hodi v tretjo gimnazijo, sin Marko pa obiskuje osnovno šolo. Vsi pa seveda morajo poprijeti za delo poleg drugih, da zmoremo vsa ta velika dela.

Vnaprej si želi le, da bi se lastniško preoblikovanje kmalu realiziralo in da bi začeli hiteti naproti novemu razvoju v resnično lepšo prihodnost.

L. C.

ZANIMIVE MISLI

Kdo se hoče pogovarjati z bližnjim, se mora vzgojiti za sodelavca, sicer mu bo govoril mimo. Sicer ga bo obstreljeval s samogovori in se potem čudil, zakaj ne pride do pravega dialoga — razgovora. Dialog pomeni vzajemni pogovor. Vsak mora priti do besede. In vsak mora drugega pazljivo poslušati.

Rochus Spieker

Kdor je v življenju našel dober prijatelja in svetovalec, je bil deležen velike sreče. Naj se ga drži in se ravna po njegovem nasvetu, vendar naj mu ne zaupa slepo, marveč z odprtimi očmi. Čezmerno zaupanje utegne namreč škodovati. Vsak, še tako dober in pameten prijatelj se v posameznem primeru lahko zmoti. Zato se nikoli ne odrecimo tudi lastni pameti.

Max Pribilla



Gospod Henk C. Neijenhuis



in gospod Costa Hasnegraaf med predavanjem

Strokovna seminarja s tujimi poslovnimi partnerji

Dne 16.3.1993 je potekal že tradicionalni strokovni seminar firme Arbor Ackers. Letos je bil poudarek na seznanitvi z novostmi v perutninarstvu v Italiji in na Nizozemskem. Najprej je gospod Costa Hasnegraaf povedal nekaj o strategiji AA, pokazal diapozitive raznih AA farm po svetu in na kratko govoril o onesnaževanju svetovne populacije.

Gospod Stanley Millar iz Nizozemske, je s tabelami ponazoril stanje v perutninarstvu. Zanimiv je bil prikaz stroškovnika reje brojlerjev, ki bo kljub trenutnim razlikam med nami in EGS, postal v bodoče vedno bolj aktualen.

Dr. Paolo Candoli je predaval o italijanskem perutninarstvu, s poudarkom na različnih načinih reje brojlerjev, ki je odvisna od zahtev trga. Pogosta je ločena reja brojlerjev po spolu in pa večkratna izločitev težkih živali — s slednjo dosežejo bistveno več kg mesa na kvadratni meter.

Michael Donohue, ki dela v marketingu, je demonstriral uporabo računalnika pri ugotavljanju ekonomičnosti rej. Večkrat je tudi omenil razvoj v starševski tehnologiji, ki vedno znova omogoča izboljševanje rezultatov v brojlerski proizvodnji.

Dne 1. aprila pa je potekal v Perutnini Ptuj strokovni seminar firme Avian iz ZDA, ki je relativno mlada in uspešna selekcijska družba, prisotna v mnogih državah sveta. Tokrat so se nam prvič pred-

stavili s seminarjem za tehnologe iz naše proizvodnje.

Predsednik PP dr. Roman Glaser je otvoril seminar in predstavil izvajalce seminarja. Gospod Henk C. Neijenhuis je nato v kratkem orisal začetke in razvoj družbe Avian, ki je stara nekaj več kot 15 let, v Evropi pa ima sedež šele 2 leti. Ustanovitelj družbe, gospod Saglio, je s svojo poslovno strategijo pritegnil številne znane strokovnjake iz drugih selekcijskih hiš, tako da so kljub njihovi relativno kratki časovni prisotnosti na svetovnem trgu, strokovno zelo močni. Ogleдали smo si še video film in diapozitive o družbi Avian.

Udeleženci seminarja 16. marca 1993



Dr. Strong, zaposlen kot genetik v razvojnem oddelku, nam je prikazal tri različne tipe ženske linije brojlerskih staršev: linije 43, 34 in 24 K. Kupci izbirajo ustrezno linijo glede na različne deleže celih piščancev, kosanega mesa in predelanega mesa, ki jih prodajajo na trg. Meni, da so časi doseganja različnih segmentov perutninskega mesa in izdelkov, le z enim tipom živali za nami.

Ing. Vogcl pa je predstavil specifičnosti vodenja tehnologije selekcij Avian in omenil pomembne, nam sicer že poznane in ne vedno dovolj upoštene dejavnike uspešne reje, kot so: "biosecurity", osvetljevanje,

prehrana v času vzreje in nesnosti. Zanimiva je bila razlaga o operanju v času vzreje, ki nam lahko veliko pove o tehnologiji in stanju v jati.

Po predstavitev je bilo postavljeno kar nekaj vprašanj, od prehrane, vakcinalnih programov, brojlerskih rej in ekonomiki proizvodnje. Morda bi kazalo na naslednjih seminarjih goste boljše "izkoristiti" in jim postavljati več vprašanj brez zadržkov, kajti fond znanja in izkušenj v PP ni tako majhen, da ne bi znali prejetih informacij kritično preverjati v praksi.

mag. Aleš URBANČIČ,
dr. vet. med.

Naši vozniki na kriznih območjih

V času, ko je veliko razprav in negotovanj zaradi presežnih delavcev — tehnološkega viška, ni malo takih, ki se sprašujejo, kako da imajo ob občutno zmanjšani proizvodnji dovolj vožnje praktično vsi vozniki. Ob takih razglabljanjih očitno ne pomislijo na pogoje dela, ki so se bistveno spremenili. Začelo se je z vojno v Jugoslaviji, zaradi vojnih dejstev in cestnih zapor. Z izgubo trgov in nastankom velikega števila majhnih trgovin pa so tudi prenehale dostave velikih količin na isto odjemno mesto. Danes je potrebno obiskati sleherno trgovnico, da tu in tam prodaš nekaj kilogramov.

Še večje so težave z dostavo na krizna območja, zlasti na Hrvaško. O tem pripovedujejo: vozniki Srečko Herga, Franc Petek in Alojz Rakuša ter vodja PC Adolf Brglez in prometnik Marjan Merc.

"Kakšen je občutek, ko poslušas eksplozije granat in ko pripelješ do razritega dela cestišča, lahko samo doživiš. To povedati, ne pomeni veliko. Res je, da se tega s časom na nek način privadiš, vendar so živci le tisti, ki jim ne moreš lagati", razlaga Rakuša. "Nikoli ne veš kdaj in kje bo padla

granata. Koliko je razritega razbitega in uničenega od granat, tega ni možno niti fotografirati, to bi moral posneti na trak".

Tudi v neposredni bližini našega skladišča v Šibeniku je padla granata. K sreči so zdrobljene le šipe in poškodovan kombi, zgradba pa je ostala nepoškodovana. Kmalu po eksploziji sta tja pripeljala blago Petek in Širovnik.

Petek: "Malo korajže je za tako pot že potrebno. Najhujše pa je, da nikoli ne veš kdaj boš prispel z blagom na cilj in kdaj se boš vrnil. Včasih si potreboval za Dalmacijo okoli 30 ur, ko sem bil nazadnje tam pa sem potreboval 113 ur. Devetnajst ur in pol sva s Kojcem čakala da sva smela čez Paški most in mislim celo, da sva bila poslednja, ki sva ga takrat sploh prevozila. Za tem so ga spet zaprli. Kasneje sva 47 ur čakala na prevoz s trajektom."

In še pripoved voznika Srečka Herga. "No, v ponedeljek 29. marca ob 12. uri smo z dvema kamionoma — hladilnikoma zapustili Ptuj: Franc Golob, Slavko Trafela, moj sovoznik Marjan Svenšek in jaz. Natovorjeni z našimi proizvodi so bili namenjeni v bosansko mesto Grude. Računali smo, da

bomo v torek ponoči že doma, pa smo se ušeli. Pot je trajala vse do nedelje zjutraj.

Do carinske postaje med Hrvaško in Bosno, kamor smo prispeli v torek ni bilo posebnih težav. Tam pa so nastopile. Na meji bi morali položiti določen odstotek carinskih dajatev za dovoljenje prestopa meje. Za to nismo imeli niti denarja, niti pooblastil. Ne vem, kako bi rešili situacijo, vendar je prišel oficir tako imenovanega logističnega centra — kamor smo bili dolžni dostaviti blago — in dal neko ustno jamstvo, da smo lahko prestopili mejo, le da morajo ostati vse plombe nedotaknjene, ker bo carinjenje opravljeno v centru.

Grude, kjer je ta center za oskrbo ležijo med Splitom in Mostarjem. Tja smo lepo prispeli. To je center, ki je pod absolutno vojaško komando, kjer nisi imel več nobene besede. Vsi smo si smele želeli, da bi blago hitro raztovorili in se vrnili. "Pa smo se". Blago smo raztovorili komaj v soboto in prispeli do Ptuja, res da brez večjih zapetljajev, v nedeljo 4. aprila ob 4. uri zjutraj.

Še sreča, da smo si vzeli na pot nekaj več suhe hrane, saj smo za žico zbirnega blagovnega centra bili povsem prepuščeni sami sebi.

Potrebno pa je izreči pohvalo in zahvalo g. Uglješiću, ki je za nami prispel iz Splita v zbirni center, da bi posredoval, če bi nastopile kakšne hujše neprijetnosti."

Kolikšen je pri tem rizik vedle tisti, ki so na taki poti. Včasih je bila "slovenska registrska tablica" na teh cestah zelo pogosta, sedaj pa, kot zatrjujejo naši vozniki, jo srečaš le izjemoma. In še to so v glavnem zasebni prevozniki, ki za ustežno plačilo prevzemajo rizik in peljejo.

Še pred par meseci je veliko vozil Alpetur, sedaj so le še izjema. Perutninarji smo od družbenih podjetij edini obdržali redno dostavo na ta območja. Vozniki so opazovali, ko čakajo na trajekt, da je v kakih 5 km dolgi koloni vozil le kakih 10 avtomobilov s slovensko registrsko tablico.

Včasih je tudi precej težav na carinah. Ko se vlade ne morejo sporazumeti, so na udaru tisti, ki so odvisni od "stampiljke carinika". Večina pa meni, da je zelo pomembno požreti kakšno grenko in biti prijazen do carinikov, potem še nekako gre. Je pa precej težav, ker ima vsaka nova država svoje predpise. Država je država in moraš se ravnati po njihovih predpisih.

V prometu je torej obrnjena situacija. Prevozijo manjše količine in kilometre, so pa vozniki veliko bolj obremenjeni. Tudi načrtovalci prevozov so nenehno v zagati, saj ne vedo kdaj se bo posamezni kamion vrnil. Resnično načrtovanje pa je praktično onemogočeno.

"Tu je še potrebno omeniti iztrošen vozni park. Kupovali smo cenejša domača vozila, katerih življenjska doba je tudi krajša, da o vplivu na počutje in zdravje voznikov ne govorimo. To je še en faktor, ki ga pri sedanjem stanju ne smemo zanemariti. Pri tem pa je potrebno poudariti, da niti en voznik ni odrekel vožnje, razen, če ga je k temu prisilila višja sila," je dodal vodja PC Promet Adolf Brglez.

Po vsem povedanem, kar pa je le skromni delček realnosti, si bo najbrž lahko vsak posameznik ustvaril sliko o stanju in naprežanju voznikov, da bi dostavili blago, kolikor je le mogoče. Lojze Cajnko

Od leve: Marjan Merc, Franc Golob, Janez Krajncič, Srečko Herga, Adolf Brglez, Mirko Širovnik, Slavko Trafela, Stefan Vrbnjak in Marjan Svenšek



Servis v Perutnini ali Perutnina brez servisa

Zadnji čas je bilo precej govora o tem, da naj bi podjetje združevalo le enote, ki služijo primarni proizvodnji. Torej jajca, piščance, meso, izdelke. Enote ostalih — recimo sekundarnih — dejavnosti naj bi se osamosvojile oziroma kako drugače organizirale. Posebno je to prisotno pri Tiskarni in Servisu. Zlasti Servis ima manj dela kot bi ga zmožel, vendar ne zato, ker dela ne bi bilo, marveč zato, ker ni denarja za redno vzdrževanje. Nujno je torej bilo delavce poslati na čakanje ali odpustiti, ali pa najti dodatno delo izven podjetja. Vodstvo Servisa se je odločilo za slednje.

V tem trenutku bi o organiziranem servisnem delu težko govorili, brez tega pa bi se glede na specifično proizvodnjo in opreme vzdrževanje težko zamislili, saj je zaradi šibke likvidnosti potrebno vzdrževanje reševati s starimi še uporabnimi deli z improvizacijami in z izdelavo določenih delov toliko, da pač stvari funkcionirajo, je povedal direktor te enote Branko Hole in poudaril: "Taka dejavnost bo Perutnini potrebna tako ali drugače. Servis ven ali samostojen, ta dilema je razmišljanje nekaterih tokov in usmeritev, lahko bi rekli zaletavanje, tako kot smo ga bili vajeni v prejšnjih desetletjih. Kljub zahtevam, da bi za področje servisne dejavnosti opravili ustrezne analize na področju vzdrževanja, tehni-

ke, nabave repromaterialov in rezervnih delov za vzdrževanje ni storjeno nič, razen v Tovarni krmil. Pri delu sledimo neki logiki in nujni za nemoteno proizvodnjo. Analiz ali je tako ravnanje pametno ali ne, pa nimamo."

Spomnimo se, da smo že pred leti o tem pisali in da je direktor Servisa že takrat opozarjal na nujnost sistematičnega dela in poenotenja vzdrževalnega dela. Ker ni opredeljen sistem vzdrževanja, je velikokrat težko opredeliti tudi dejanske stroške. Če bi imeli na voljo pregled, koliko bi stalo preventivno vzdrževanje, če bi poznali stroške vzdrževanja za posamezno linijo in na drugi strani stroške stihijskega ukrepanja pri odpravljanju okvar, da proizvodnja teče, šele takrat bi uvideli, kaj je pametneje. Prav tu pa tiči ovira za objektivno ocenjevanje dela in potrebnosti Servisa v Perutnini. Sedaj namreč lahko spremljamo le stroške Servisa, ker je le tu delovni nalog, obračunski delovni list in izdajnica za izdani oziroma porabljeni material. In le tu je možno spremljati, kako visoke so številke cen vzdrževanja. V servisu zadnji čas analizirajo s čim vse je obremenjena delovna ura Servisa: od davkov, skupnih potreb in tako naprej. Vse to bremeni sicer tudi delo vzdrževalcev v posameznih enotah, vendar tisti stroški neposredno bremenijo proizvod.

Težko pa je ugotoviti ali so ti stroški nižji ali višji.

V tako veliki firmi kot je Perutnina, se lahko način vzdrževalnih del opravi le z dobrim projektom te dejavnosti, ki pa se uvaja postopno, korak za korakom. Ker predlog sistematizacije vzdrževanja ni bil niti sprejet niti zavrnjen, smo ostali tam kjer smo bili, to pa je eden glavnih razlogov za razmišljanje ali Servis v Perutnini ali samostojno podjetje," zatrjuje g. Hole.

"Vprašanje je, če se je o tem resnično razmišljalo, saj je ob reorganizaciji podjetja v profitne centre bil izdan sklep, da je Servis profitni center znotraj Perutnine do njegove izločitve, istočasno pa je bila imenovana komisija, ki naj izpelje izločitev in naj se Servis da v najem. Vse te aktivnosti so se vodile mimo delavcev te enote in torej na izločitev nismo imeli

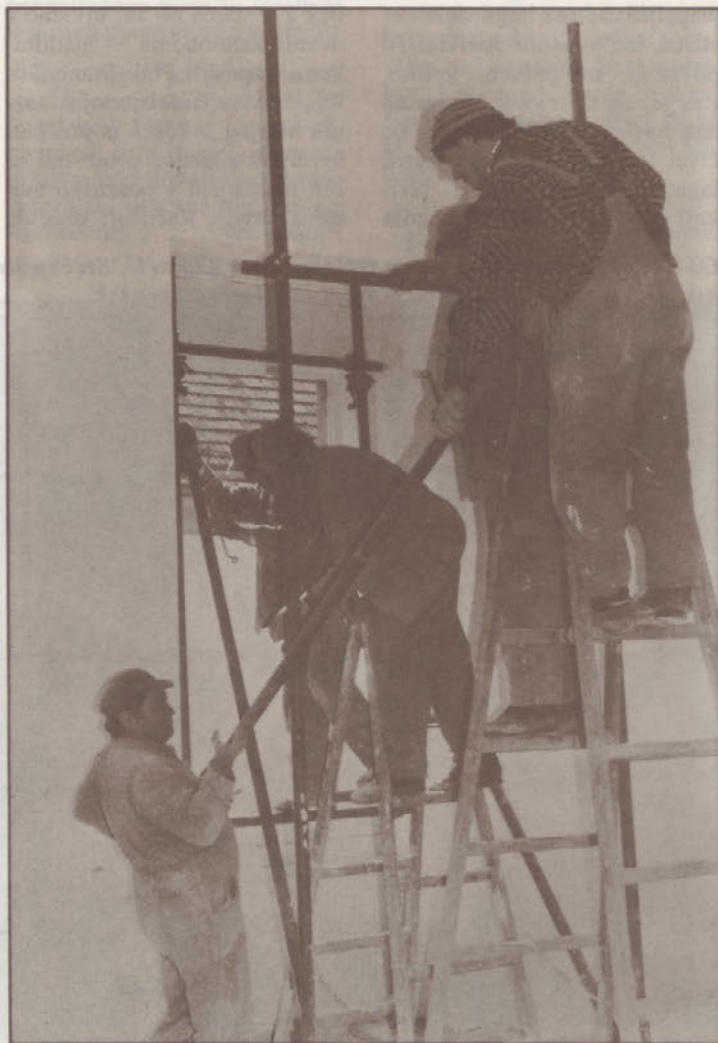
nobenega vpliva. Nikogar od akterjev tudi ni skrbela usoda teh delavcev, še zlasti tistih, ki so iz raznih razlogov in posredovanj prišli iz drugih enot in nimajo ustrezne kvalifikacije in usposobljenosti.

Razlog, da ni prišlo do realizacije tega namena je v tem, da izločitve niso dovolili kooperanti, ki imajo po Zakonu o združenih solastninskih pravicah. Do izločitve bo najbrž prišlo, le vprašanje časa je, kdaj in pod kakšnimi pogoji."

Nobenega dvoma ni, da bo Perutnina vzdrževanje vedno potrebovala, vprašanje je le, kakšno in v kakšnem obsegu. Ne gre pozabiti, da so delavci Servisa tisti, ki so bili na voljo za posege ne glede na delavnik ali praznik, dan ali noč, razni privatniki in drugi izvajalci pa so nam večkrat ob takih prilikah pokazali figo.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Gradbena skupina med delom v Mitri



(Nadaljevanje z 8. strani)

V tem trenutku vidijo v Servisu rešitev v iskanju dela še zunaj podjetja, kar pa nikakor ni lahko in enostavno. Kot zatrjuje direktor, bi se za kvalificirane delavce še nekako našlo nekaj dela. Skoraj nemogoče pa ga je najti za tiste, ki so v prejšnjih letih prišli iz drugih cnot in nimajo ustreznih znanj. Med temi je tudi deset delavcev z določeno stopnjo invalidnosti.

V tem trenutku ima največ dela gradbena skupina, ki jo vodi Janko Cigula. Ta skupina je dobila prvo delo izven podjetja v hotelu Mitra, kjer so za Ljubljansko banko prevzeli, v sklopu drugih izvajalcev, gradbena dela. Nekaj tudi mizarskih del. Dela so bila tako fizično kot finančno uspešna. Delavci so izredno pridno delali, zato so tudi vse delo opravili v dogovorjenem roku. V ekipi sta bila tudi dva delavca, ki sta bila predvidena za čakalni čas, pa sta izredno pridno delala vsak dan 12 ur in vse sobote v zelo težkih pogojih.

Nadzorni investitorja ni imel niti ene negativne pripombe na delo naše ekipe, kar je še posebej pomembno. Delovna uspešnost te ekipe je najbrž tudi bila razlog, da jo je lastnik Mitre že naročil za nekatera nadaljna dela.

Vodstvo PC Servis se seveda močno trudi, da bi zunaj podjetja našli kakšno delo še za druge skupine, za mehanične, ključavničarske in druge usluge, vendar so pri tem manj uspešni. K temu krepko pripomore pravni nered, kjer ni razlike med redom in neredom. Ni nobene efektne kontrole, zato lahko počne kar se komu zljubi. Mnogi, ki so se z dokupi zavarovalne dobe upokojili imajo svoja podjetja, še več je takih, ki šušmarijo, tudi tisti, ki so na čakanju. Ti prejemajo 70% plače, istočasno pa neposredno ali posredno konkurirajo oziroma odžirajo delo celo tistim delavcem, ki za njih delajo.

Dokler ne bo uveden pravni red, je torej težko pričakovati izboljšanje stanja in boljših dni za poštene delavce.

L. C.

Utrinek iz Bosne

Pred dnevi se je v podjetju mudil Murat Duraković, vodja skladišča Tuzla, ki je prišel urejati deločne zadeve glede novih dobav blaga. Poudarila se je priložnost, da izvedemo kaj o življenju v Bosni, kjer še vedno divja vojna. Sogovornik je bil redkobeseden. "Kako preživeti, ko nimamo hrane, ne kurjave, ne stanovanj, ker so porušena. Odvisni smo dobesedno od pomoči drugih, od tega živimo. Dela ni, denarja ni. Zaprte so vse poti. Iz Tuzle do Ptujja sem se prebijal 10 dni. Voziš ponoči brez luči in samo gledaš, kako sikajo krogle in granate raznih orožij.

To kar vidite na televiziji, to ni nič. Vsak varuje svojo glavo, tudi snemalci. Sovražnik na vseh koncih onemogoča snemanje, zato najhujši trenutki ne morejo biti posneti. Iz kraja v kraj se ljudje prebijajo po gorskih

kozjih stezicah in še tako se redkim posreči.

Imamo tudi na tisoče beguncev, ki so pribežali z Vzhodne Bosne. Morali bi jim pomagati, vendar kako, ko sami ničesar nimamo. Niti orožja in municije nimamo dovolj, da bi se branili. Resnično smo prepuščeni na milost in nemilost tistih, ki nas pobijajo.

Ljudje vseeno upajo. Brez vere v svobodo bi propadli, vendar kdaj bo to. Že leto dni traja morija.

Lepo je bilo. Ko smo 1975 leta začeli sodelovati s Perutnino, nam je bilo lepo in verjeli smo, da bo tako vedno. Perutnina je edina, ki se je v Tuzli prebila, saj je dobavljala 80 % vseh potreb. Koka je poskušala pa ni uspela.

Trpečim v Bosni želimo, da bi čimprej dosegli mir in bi ponovno vzpostavili z Bosno take odnose, kot smo jih včasih bili vajeni. L.C.

Pozdrav Ivanki Selišek

Z novim letom se je upokojila gospa Ivanka Selišek, dolgoletna sodelavka v bakteriološkem laboratoriju. Od ustanavljanja do odhoda je marljivo sodelovala pri vseh delovnih programih in kljub težkim osebnim trenutkom s prizadevnim delom premagala prenekatero težavo. Vedno je bila pripravljena na novosti, ki so jih prinašale sodobne diagnostične metode in se je med delom nenehno izpopolnjevala. Bogate izkušnje g. Ivanke iz prejšnje zaposlitve v mariborski zobozdravstveni ambulanti so se odražale v njeni natančnosti in doslednosti, ki bosta ostali vzor sodelavcem in bodočim laborantom.

Sodelavci ji želimo še mnogo ustvarjalnih in bogatih let, ki jih bo s svojo delovno vneto in optimizmom gotovo dosegla.

V Perutnini zanimiva slikarska razstava

V avli poslovnega centra Perutnine ves april razstavlja svoje slike slikar samouk Stane Vičar. Stane je rad risal že v šoli, ker pa je pri tem bil uspešen je pred kakšnimi 15 leti začel s poskusi naslikati kaj zahtevnejšega.

Njegov vzornik je akademik Mežan, zato slika izključno olje na platno. Rad slika domače

okolje, folkloro in tihožitje, torej realistične motive iz domačega okolja in življenja.

Nisem poklican, da ocenjujem slikarsko umetnost, vendar ni narobe če rečem, da večina, ki si razstavo ogleda, dela zelo pohvali. Mnogi se tudi zanimajo, da bi posamezne slike kupili. Sam o tem pravi: "Slikam za svojo sprostitev. To mi je užitek, res pa je, da moram tudi kaj pro-

dati, da si lahko nabavljam material, ki pa ni ravno poceni".

Stane izraža zadovoljstvo, da je svojo četrto razstavo lahko postavil prav v Perutnini. Ni pa pozabil poudariti, da mu je pri postavitvi dobrohotno pomagal Slavko Graj.

Razstavo si lahko ogledate še do konca aprila. Če si jo boste, najbrž ne boste razočarani.

Urednik



Ne smemo biti neučakani, ali kako je s prodajo v Sloveniji

Več vzrokov je vplivalo na našo prodajo v celoti: izredno nizke svetovne cene, izguba YU trgov in nenazadnje nekoliko zanemarjen slovenski trg. Ni potrebno posebej razlagati, da pred štirimi ali celo tremi leti nismo razmišljali o razmerah, v kakšnih smo se znašli po vojni v Sloveniji, Hrvaški in BiH in embargom za Srbijo. Mnogo lažje je bilo naložiti priklopnik s petnajstimi ali dvajsetimi tonami naših proizvodov in ga dostaviti grozdom širom tedanje Jugoslavije, kot pa danes, ko moramo z mnogo več naporov, tudi nejevolje, dostavljati končnim kupcem majhne količine. Kupci pa so zahtevni, včasih tudi muhasti. Zahtevajo kvaliteto, pravočasno dostavo, ugodnosti v rabatih in superrabatih, skratka, želijo biti korektni in solidni do končnih potrošnikov. In prav ti potrošniki imajo iz dneva v dan šibkejšo kupno moč.

Tega se vodstvo prodaje za Slovenijo prav dobro zaveda. Iskati je potrebno vse mogoče prijeme, da bi pridobili trgovce, zlasti pa še tisto strukturo, ki v končni fazi odloča o izbiri dobavitelja. To pa so nedvom-

no poslovdji prodajaln ali delikatesnih oddelkov, ki so vsakdan vezani na potrošnika, pri katerem morajo vzpodbuditi zanimanje in zaupanje v naše izdelke, pa naj bodo to piščanci, razrez, klobasičarski izdelki ali panirani in globoko zamrznjeni KOKETI.

Zatorej ni slučajno, da smo morali začeti prav pri strukturi prodajalcev in obenem naših kupcev.

"Brez nič, ni nič," pravi stari pregovor. Način predstavitve podjetja in naših proizvodov je lahko takšen ali drugačen. Ubrali smo pot degustacij, srečanj s poslovdji, skupaj z Vinarstvom "Slovenske gorice-Haloze", ki isti strukturi prodajajo svoj proizvod. "Stroški" so torej znatno nižji.

Slovenski trg je majhen, le toliko, kot je München z okolico. S tem se moramo sprijazniti, kot se moramo sprijazniti s konkurenco. Uspe pa le tisti, ki je agresivnejši, solidnejši in bolj kvaliteten s ponudbo in drugimi marketinškimi prijemi.

Kaj pa rezultati vseh teh naporov?

Naslednja razpredelnica nazorno kaže, da se prodaja v Sloveniji povečuje.

Stanko LEPEJ

PRODAJA V LETU 1993 (v tonah)

	Meso in razrez	Klobasičarski izdelki in koketi
Januar	419	166
Februar	475	172
Marec	604	203

Predstavitvi naših proizvodov...



V tako prikupnih vrečkah bodo pakirane piščančje jetrne ploščice, ki so novost v naši proizvodnji. Poskusite jih.

PERUTNINA PTUJ

PP

Potrčeva c. 10 82250 Ptuj, Slovenija, tel (062) 772-511 fax (062) 776-501, telex 331-28

piščančje jetrne ploščice

oblikovano in globoko zamrznjeno jušni vložki iz piščančjih jeter s začimbami

neto masa: **500 g**

sterilo kosov: najmanj 33

rokovanje: 90 dni pri temperaturi pod -18°C datum pakiranja je odtisnjen na etiketi

... je sledila še pokušina le-teh



Piščanec z rižem in zelenjavo

Za 4 osebe potrebujemo:

1 piščanca, 1/3 skodele sojine omake, 1 žlica sladkorja, 4 žlice olja, 1 skodelo svježih gob ali ustrežna količina suhih, 2 mali čebuli z zelenjem, 1/2 skodele kurje jušne osnove ali vode, 1/2 skodele kuhanega ali konzerviranega graha, 6 jajc, 3 skodele kuhanega riža.

Če imamo suhe gobe, jih namočimo v topli vodi. Čez 20 minut jih odcedimo. Sveže ali suhe gobe narežemo na trakove. Mladi čebuli narežemo na tanke poševne trakove. Jajca stolčemo. Piščancu odstranimo kosti in kožo ter meso narežemo na tri centimetre velike kose.

Meso mariniramo, v mešalnici sojine omake in sladkorja. Meso naj stoji v njej 30 minut. Potem ga odcedimo. Marinado shranimo za nadaljno uporabo.

V posodi segrejemo olje in v njem pražimo kose mesa kakih pet do šest minut oziroma dokler meso ne spremeni barve. Dodamo gobe, čebuli in mešajmo dve minuti.

Vmešajmo marinado v jušno osnovo in jo prilijemo k mesu. Dodajmo tudi grah. Kuhajmo s stolčnimi jajci in na lahko premešemo. Ko se jajca na pol strdijo, prilijemo mešanico po kuhanem rižu, ki naj bo za vsako osebo v svoji posodi.



V Petici so poskušali razširiti ponudbo še s pizzami. Kazalo je, da bo to zanimiva popestritev malic, pa so menda dobavitelji kmalu zmanjšali porcije in interes do te dobrote mladih je splahnel.

AFORIZMI

- Samo število racionalnih ljudi smo pri nas racionalizirali.
- S plačanci se ne spleča imeti opravka.
- Ko je prebil zid molka, se je znašel na jetniškem dvo-rišču.
- Upam, da Slovenci na koncu ne bomo državatvorni samo na besedotvorni ravni.
- Če stanuješ v eni od sodobnih stolpnic, spoznaš, da so se Babilonci v bistvu zelo dobro razumeli.
- Dobro, opica se je učlo-večila, a kaj za vruga čaka človek?
- Nič ne bi imel proti temu, da nam politiki mečeje pesek v oči, če ga ne bi tako močno zaračunali.
- Bolj ko je neka naravna do-brina redka, dražja je. In človek je naše največje bogastvo.
- Razlika med civilistom in vojakom je v tem, da se civilist ravna po sili razmer, vojak pa razmere posili.
- Nesreča nikoli ne počiva za-to, da lahko počiva sreča.
- Če bi se plazilci resnično znali plaziti, bi že zdavnaj bili ljudje.
- Kjer se pametni delajo nore in nori pametne, so kmalu vsi nori.
- Ni vsak, ki se zavozlanih stvari loteva z mečem, Aleksander Veliki.
- Dandanes velja splošno prepričanje, da so tisti, ki nimajo avtomobila, zavozili življenje. fredí

Za lepše okolje in boljše počutje na delu

“Nismo zeleni, le delovno okolje, kjer prebijemo veliko časa, smo si želeli narediti bolj prijetno”, so dejali delavci na farmi Starošinci.

Farma Starošinci je postavljena sredi polja, rahlo “naslonjena” na redko akacijevo hosto, zato je tam veliko neprijetnih vetrov, ki najbrž ne vplivajo ugodno niti na jate, zanesljivo pa so neprijetni za delavce. Pusto okolje tudi sicer ni najbolj prijetno, zato je vodja farme Miha Zemljčič dal pobudo, da bi ob ograji zasa-

dili iglavce, ki so vse leto prijetnega videza in ne onesnažujejo okolja.

Odločitev je bila tu, ostalo je le vprašanje, kje dobiti okoli 1500 sadik, kolikor so jih potrebovali, in kako tolikšno količino posaditi. Pa ni bilo težav. Delavec na tej farmi Mesarič je podaril samonikle smrečice, ki so jih napulili v njegovi hosti. Posadili pa so jih v medturnosni pavzi.

Zanimivo je bilo to sajenje. Mesarič je s traktorjem vrezal brazdo, v katero so položili sa-


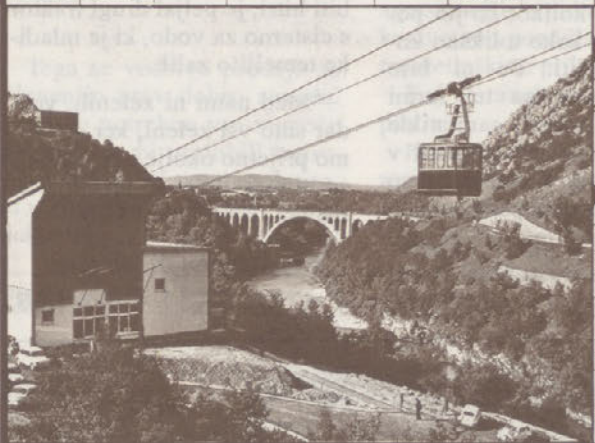

dike, za tem še drugo brazdo s katero jih je ustrezno zasipal. Delavci farme pa so smrečice le uravnavali in dodatno oskrbeli. Za njimi, ki so morali biti hitri, je peljal drugi traktor s cisterno za vodo, ki je mladice temeljito zalil.

“Med nami ni zelenih, vendar smo vsi zeleni, ker si želimo prijetno okolje in zdravje”, so dejali delavci farme Starošinci, ko so hiteli saditi.

Naj jim torej dobro raste.

L.C.



	SESTAVIL EDI KLASINE	PLAT	SORTNO ŠTAVER-BEKO VINO	ZVE-DAVOST	PREPREKA ZAPREKA	OKREP-CILNA PIJACA	DOPISU V GLASILO	NESTA-BILNOST	DALMA-TINSKO ŽENSKO IME	POTOČNI "KROJAC"	KOPNO V MORJU	DOMAČE ŽENSKO IME	ŽENSKO IME, MALKA	PERUT-NINAR'	
	PLOD STROČNIC						LISA							AHMET, CERIC	
	RAZŠIR-JENA RASTLINA						CERKVENA IZOBOTITEJ OTTO LUDWIG								
	ZE UMRLI KOŠARKAR									++++					
	NEMO-RALNOST								ČETRTI RIMSKI KRALJ	KLICA HČERKA				STARI OČE	
	MODEL LADE					OBLAK ALFONZ	PEITOK DONAWE SHOLO-TECINA				EDVARD GRIEG	IYO DANELL NINO ROBIČ			
PLE-SKANJE	NEON FILMSKI IGRALEC HUDSON				OSON-ČENOST INDIJAN PLEME										
PERUT-NINAR'	RAZPR-TIJA	RIBNIK PRI PTUJU	RENIJ	SLOVEN-POLITIK KRISTIAN	USUČENE PALICE FINSKO ŽEN-IME				OLGA, TOMIC DRŽAVA V ZDA						
ŠPORTNIK S PUŠKO						OVALNA POSODA			DOPISU V GLASILO						
TISK NA NATISK						POPKOŽENA MARIČOBA KOPENSKI SESALEC			100m ²						
OTON ŽUPANČIČ			PLEMEN-SOVEDO DELAUSKA ENOTNOST			POTRAHA IGRAMA KARTA									
VRSTA PERESA						ALU-MINIJ			KRAJ NA CRESU KNJIŽNI SIDLAEC						
PERUT-NINAR'	VRED-NOST BLAGA					TEKOCI-NA V RASTLINI			KAROLINA KOLMANIE ORJASKI KUSCAR					PERUT-NINAR'	
									PIANIST BER-TONCELY SARA-JEVO						
						LADO AMBROZIČ GALIJ			ŠAMPION ILIRCI						
						LETOFIS						KUTINA GRŠKA ERKA	GEOLOGOBA ANTON SOVRE	TRAVNINA ZA PLENICE	TV ŽASLON
						JUŽNO-AMERISKA KUKAVICA				BORILNA VEŠČINA					
						BUGOJNO	TUREK, OSMAN								
						REČICA SKOZI OLŠEVK								KRAVICA PLOD	
						DOLŽIN-MERE									
						ČESKA PRITR-DILNICA			ROŽA		VLADIMIR LEVSTIK	PTUJSKO POD-ZETJE EGIP			
						OKREP-LJENA NIKALNICA			ŽENSKI PEVSKI GLAS					KOPALNA BANJA	

PTUJSKI PERUTNINAR, glasilo delovnega kolektiva in kooperantov družbenega podjetja Perutnina Ptuj, izdaja delavski svet podjetja. Glasilo ureja uredniški odbor: Alenka Brglez, Lojze Cajnko — predsednik, Milivoj Cimerman, Stanko Lepej, Janja Toplak, Bojan Viličnik. Glavni urednik Lojze Cajnko, odgovorni urednik Jovo Tarbuk. Naklada 2250 izvodov, uredništvo in uprava Ptuj, Potrčeva 8. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Glasilo je oproščeno prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije, številka 421-1/72, z dne 5. 12. 1977. Tiska PP PE Ptujška tiskarna.